

**Siyasal İktidar kafasını
bir kez daha**

**6831 SAYILI
ORMAN KANUNU'NA TAKTI !**

4 Kasım 2020

Merhaba;

Yine "torbalanmış" bir yasa !

Yine "torbalanmış" bir yasada 6831 sayılı **Orman Kanunu** değişikliği !

Anlaşılan 6831 sayılı yasada 2003-2019 döneminde yaptığı 27 değişiklik - *yasada, ilk çıkarıldığı 1956 yılından bugüne değin yapılan toplam değişiklik ise 42* - siyasal iktidar için yeterli olmamış ☹️ Bence siyasal iktidarın yapabileceği çok daha kolay bir iş var; bunu nasıl akıl edemedi, anlamıyorum doğrusu: Sözgelimi; 6831 sayılı yasayı tümüyle yürürlükten kaldırabilir; "ormanlar" ve ormancılıkla ilgili tüm düzenlemeleri partili Cumhurbaşkanlığı kararlarıyla yapabilir... " - Bu da olmaz artık !" demeyin; "bal gibi" olur (!) bence. Böylece, deyim yerindeyse, "siz sağ ben selamet"; "ormansız" bir ülkede "orman sorunu" mu olmuştur...

Geleyim 4 Kasım 2020 tarihinde yürürlüğe giren 7255 sayılı **Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun**'la 6831 sayılı yasanın beş maddesinde -1, 18, 94, 116 ile Ek Madde 9- değişiklik yapılmıştır. Değişiklikler ağırlıklı "özel ormanlara" ilişkin: Kısaca söylersem, "özel ormanlar" hukuksal olarak "orman" sayılmaktan, böylece bir yığın yönetsel ve teknik işlemden kurtarılıyor (!) Ayrıca, 3 hektardan küçük olduğu gerekçesiyle hukuksal olarak "orman" sayılmayan sahipli araziler de, yalnızca üzerinde doğal olarak yetişmiş ağaç ya da ağaç topluluğu varsa "orman" sayılmayabilecek. Değişiklikler bunlarla sınırlı değil: Örneğin "özel orman" sayılan arazisi artık arsa sayılabilecek, tümünde yapılaşma yapabilecek ! Ayrıca odunu hammadde olarak işleyen özellikle büyük ölçekli sanayiciler, kısa bir süre için de olsa ucuz hammaddeye kavuşabilecek, dışsatımını artıracak.

"Tartışılması" gerekir sanıyorum. Ben böyle sanıyorum ama TBMM'de, yanı sıra ilgili sandığım kuruluşlarda bile yine hemen hemen hiç tartışılmayan* bir yasal düzenleme karşındayız.

Selamlarımla.

Yücel Çağlar

"Özel ormanlar", "özel" ağaçlar ne deni özel?

Gezegennemizde öyle varlıklar, nesnelere vardır ki herhangi bir yolla -*zorla, satın alarak, mirasla vb*- özel mülkiyete geçirilmiştir. Bunların her koşulda "özel" değildir, sayılmaması gerekir. Bu noktada siyasal iktidarın "Genel Başkan Yardımcısı ve Seçim İşleri Başkanı"nın yerel seçimlerin yinelenmesinden önce söylediği ünlü (!) "*Hiçbir şey olmasa bile kesinlikle bir şeyler oldu...*" sözlerini anımsadınız sanırım ☺️ Ama <<"Özel ormanlar", "özel" ağaçlar ne deni özel?>> tümcesi çok daha anlamlıdır bence. Özellikle tüm doğa temelli/kökenli süreç, ortamlar ile varlıklar öncelikle en geniş anlamda kamusaldır çünkü. Daha açık bir söyleyişle; kendisi dışındaki süreçleri, ortamlar ve varlıklarla doğrudan ya da

* Haksızlık yapmak istemem: Milletvekilleri Sayın Orhan Sarıbal (Bursa), Ayhan Barut (Adana), Okan Gaytancıoğlu: (Edirne), Cengiz Gökçel (Mersin), Bekir Başevirgen (Manisa) ile İlhami Özcan'n (Tekirdağ) ilgili Komisyon yazanağına ekledikleri ayrıntılı bir "şerh" koymuşlar. Teşekkür ediyorum

dolaylı olarak, az ya da çok etkileşim içindedir. Bu etkileşim hem varoluşların hem yok oluşların hem de dönüşümlerin hem kendisi hem de nedenleridir. İnsangillerin oluşumu, yanı sıra, varlığını sürdürbilmesi için gerçekleştirdiği her türden süreç bu etkileşim üzerinde az ya da çok etkili olur. Bu nedendir ki özellikle "özel mülk" sayılan arazi ya da doğa temelli varlıklar "özel" değildir, "özel" sayılmaması gerekir. İlginçtir, örneğin;

- ✓ 1937 yılında çıkarılan 3116 sayılı ilk Orman Kanunu'nun bile 63-76,
- ✓ 1956 yılında çıkarılan 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 50-56,
- ✓ 1961 Anayasasının 131 ve
- ✓ 1982 Anayasasının 169. Maddeleri ile
- ✓ 2016 yılında çıkarılan Hususi Ormanlar ve Hükmi Şahsiyeti Haiz Amme Müesseselerine Ait Ormanlar Yönetmelik'te

bu evrensel gerçeklikler doğrultusunda kurallara yer verilmiştir. Örneğin;

- ✓ 1982 Anayasasının 169. Maddesine göre "*Bütün ormanların gözetimi Devlete aittir.*"
- ✓ 6831 sayılı yasanın;
  - 51. maddesine göre,
"Hususi ormanlar, sahipleri tarafından yaptırılıp orman idaresince tasdik olunacak harita ve amenajman planlarına göre işletilir ve idare olunur. Bu plana riayeti orman idaresi kontrol eder. Tayin olunacak müddet içinde bu planları yaptırıp tasdik ettirmiyenlerin harita ve amenajman planları orman idaresince yapılır ve masrafı iki yılda ve dört müsavi taksitte kendilerinden alınır..."
  - 52. Maddesine göre,
"...şehir, kasaba ve köy yapılarının toplu olarak bulunduğu yerlerdeki hususi orman alanlarında bu Kanunun 17 nci maddesine göre izin almak ve yatay alanın yüzde altısını (% 6) geçmemek üzere imar planlamasına uygun inşaat yapılabilir. İnşaatların yapılmasında orman alanlarının tabii vasıflarının korunmasına özen gösterilir..."
  - 55. Maddesine göre;
"Hususi ormanların idare ve muhafazaları, Devletin kontrol ve murakabesi altında olmak üzere bu kanun hükümlerine göre sahiplerine aittir."

Bu düzenlemelere karşın 6831 sayılı yasanın özellikle 1. Maddesinde 7255 sayılı **Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun**'la yapılan son değişiklikler, öncelikle;

- ✓ bu gerçeklere, yasal ve anayasal kurallara açıkça aykırıdır;
- ✓ bu kuralların kimilerini, deyim yerindeyse tümünden "rafa kaldırıyor";
- ✓ ülkemizdeki "özel orman" sayılan yaklaşık 18 bin hektar alanı, yine deyim yerindeyse, "saldım çayıra Mevla'm kayıra" durumunda bırakıyor*;
- ✓ "devlet ormanı" sayılan arazilerdeki tüm ekosistemlerin, bu kapsam da orman ekosistemlerinin ekolojik bütünlüğünü alt üst edebilecek, ormancılık çalışmalarının etkenlik düzeyinin daha da düşürebilecek yeni kurallar getiriyor !

Üstelik tüm bu düzenlemeler "*6831 sayılı Kanunun 1 inci maddesinde değişiklik yapılarak sahipli arazilerde ekim ve dikim yoluyla ağaçlandırma yapılmasının teşvik edilmesi...*" gerekçesi öne sürülerek yapılmıştır. Bu duruma yakışan en uygun deyim, "ört ki ölem !" olsa gerek.

Öte yandan, sözgelimi;

* Örneğin Çal'da (Denizli) 1960'lı yıllarda bu yana çoğunluğu sahipli araziler ile kamu arazilerinde olmak üzere binbir emekle oluşturulan yaklaşık 1500 hektar "özel ormanın" kısa sürede ormansızlaştırılıp yapılaşmasına ya da tarım arazilerine dönüştürülmesine yol açabilecektir.

Ormanlarımız ve Ormancılığımız Üzerine "Sessiz" Tartışmalar...

- ✓ ekonomik durum deyimin tam anlamıyla "dibe vurmuşken",
- ✓ bir yandan yoksulluk bir yandan emek ve doğa sömürü "almış başını giderken",
- ✓ ülkemizde de ölümcül bir salgın giderek yaygınlaşıırken,
- ✓ "devlet ormanı" sayılan araziler maden ocaklarıyla delik deşik edilir, dereler ve topraklar öldürülürken,
- ✓ orman yangınları bir yandan artar bir yandan da daha yıkıcı olurken,
- ✓ 2019 yılında yapılabilen ağaçlandırma miktarı 1974 yılındaki 15,6 bin hektardan sonraki en düşük düzeyine -17,8 bin hektar- düşerken,
- ✓ orman ekosistemlerimizde sanayi kuruluşlarına daha bol ve ucuz hammadde sunmak için doğal verim gücünün üzerinde odun hasat edilirken

böyle bir düzenleme, ancak çaresiz ama savurganlıkta sınır tanımayan, görü kara ama bilgisiz bir aklın ya da akılların ürünü olabilir bence.

Konuyla azıcık ilgili herkesin bildiği bu yalın gerçekleri "durup dururken" anımsattığımı düşünüyorsunuz sanırım. Hayır; hiç de "durup dururken" anımsatmıyorum: Söylemek gibi olmasın: Yasa "teklifinin" gerekçesini yanı sıra TBMM'deki Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ile Genel Kurul'undaki görüşme tutanaklarını, ilgili meslek örgütleri ile sendikaların, gönüllü kuruluşların sitelerini taradım. Oysa "teklif" henüz TBMM gündemindeyken 300 dolayında kişi ve kuruluşa göndermişim. Hani derler ya, "nutkum tutuldu"; bu ilgisizlik, duyarsızlık ve bilgisizlikler karşısında çok şaşırdım. Akli başında, bilgi ve deneyim birikimlerine güvendiğim konu uzmanı kimi meslektaşlarıma danıştım. Onlar da kaygılarını paylaşıp, katkılarını da esirgemeyince bu "...Sessiz Tartışmaları" hazırladım; sağ olsunlar.

Öte yandan; okuyanlar bilir: "...Sessiz Tartışmalar"ın çoğunda önce kimi anımsatmalar yapıyorum. Kimi okurları bıktırsa da – *dahası, kimilerini kızdırsa da* 😊- bu anımsatmalarım, özellikle orman mühendisliği öğrenimi yapmamış çoğu okur için yararlı oluyor sanırım. Ayrıca, bu kapsamda aktardığım kimi veriler ile bilgilerin "tartışmalar" sırasında göz önünde bulundurulmasını yönetsel olarak da gerekli görüyorum. Dolayısıyla bu bağlamda da göz önünde bulundurulmasını gerekli gördüğüm verilerin, yanı sıra, gerçekliklerin başlıcalarını şöylece özetleyebilirim:

- ✓ Orman ekosistemleri, en geniş anlamda kamusal varlıklardır. Daha açık bir söyleyişle; orman ekosistemleri, yalnızca insangillerin yararlanmasına sunulmuş doğal "**kaynaklar**" hiç değildir; varlığı ile yokluğu, azlığı ile çokluğu, niteliği ile herhangi bir ögesi, dolayısıyla yararları ile zararları hiçbir varlığa özgülenemez; özgülenmemesi gerekir.
- ✓ Ormancılık, yani orman ekosistemleri yönetimi -*koruma, işletme, iyileştirme vb-*, özellikle ülkemizde, özel yatırımcıların ilgisini çekebilecek denli kârlı bir etkinlik alanı değildir. Bunun ekolojik koşullar ile olası ekonomik getirisi başta olmak üzere çeşitli nedenleri var. Bu nedenlerle özel sermaye, başta "orman" sayılan **araziler** ile bu arazilerdeki maden, su vb doğal kaynaklar olmak üzere yalnızca hasat edebileceği orman ürünleri ve hizmetleri ya da ormancılık işlerini üstlenmek vb olası ekonomik getirisi götürüsünden yüksek alanlarda var olmayı yeğler. "Özel ağaçlandırma" çalışmalarının, sağlanan onca olanağa karşın bir türlü yeterince yaygınlaştırılmaması da bu gerçeği açıklıkla ortaya koymuyor mu sizce de?
- ✓ Ülkemizde hukuksal olarak "orman" sayılan, hemen hemen tümü devlet mülkiyetinde 22,7 milyon hektar -*toplam yüzeyin %27,8'i*- arazi var.
- ✓ Karadeniz, Marmara, Ege ve Akdeniz Bölgelerindeki "devlet ormanı" sayılan arazilerin çoğunluğu kıyısız yörelerde ya da dağların kıyılarına bakan yamaçlarındadır, dolayısıyla çoğunun arazi değeri göreceli olarak yüksektir.
- ✓ Hukuksal olarak "orman" sayılan yerlerin tümü devletin gözetimindedir; "devlet ormanı" sayılan arazilerin ise tümü 1937 yılında bu yana devlet -*Orman Genel Müdürlüğü* - tarafından yönetiliyor -*korunuyor, iyileştiriliyor, işletiliyor vb-*
- ✓ Anayasamızın 44 ve 169 ile 170. Maddeleri, yanı sıra, 1956 yılında çıkarılan 6831 sayılı Orman Kanunu başta olmak üzere hukuksal olarak "orman" sayılan arazilerin yönetimiyle doğrudan, yanı sıra, dolaylı olarak ilişkili çok sayıda hukuksal düzenleme var.

Ormanlarımız ve Ormancılığımız Üzerine "Sessiz" Tartışmalar...

- ✓ Ülkemizde, hukuksal olarak "orman" sayılan yerlerin, dahası, orman ekosistemlerinin içinde ya da bitişiğinde 20 bin dolayında kırsal yerleşme bulunuyor. Bu yerleşmelerde 7-8 milyon yurttaşımız yaşıyor. Bu yurttaşlarımızın çoğunluğu orman ekosistemleri yok edilerek "kazanılmış", çoğunluğu 3 hektardan küçük, yanı sıra, artık hukuksal olarak "orman" sayılmayan yerlerde yerleşmiştir; tarımsal etkinliklerini de buralarda sürdürmektedir. Bu yerleşmelerin yaklaşık yarısı, 2012 yılında çıkarılan 6360 sayılı On Üç İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Altı İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Karamamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'la artık "mahalle" sayılıyor. Buraları, ulaşım olanaklarının da artması, yanı sıra, yaşama kültürünün değişmesine koşut olarak hızla kentleşiyor. Dolayısıyla, bu gibi yerlerin değişim değeri artmıştır ya giderek artıyor.
- ✓ Orman Genel Müdürlüğü'nün (OGM) verilerine göre 2019 yılı sonunda ülkemizde 2019 yılı sonuna değin 24,5 milyon hektarda "orman kadastrosu" çalışması yapılmış, 20,5 milyon hektar hukuksal olarak "orman" sayılarak tapuya tescil edilmiştir. Ancak öteden beri "orman" sayılabilen 2,2 milyon hektar arazinin tapuya "orman" olarak tescili henüz yapılmamış; "orman kadastrosu" yapılan çoğu yörede henüz sonuçlanmamış onbinlerce dava dosyası bulunuyor.
- ✓ 2019 yılı sonuna değin "devlet ormanı" sayılan yaklaşık 650 bin hektar -6,5 milyon dönüm!- arazi, 6831 sayılı yasanın 2. Maddesinin "B" bendi uyarınca "orman niteliğini yitirmiştir" gerekçesiyle artık hukuksal olarak "orman" sayılmıyor; 2012 yılında çıkarılan, bugüne değin de on kez değiştirilen 6292 sayılı yasayla satılıyor. Ek olarak, 6831 sayılı yasaya 2018 yılında eklenen Ek Madde 16'ya göre;

"Orman ve Su İşleri Bakanlığınca, bilim ve fen bakımından orman olarak muhafazasında hiçbir yarar görülmeyen ve tarım alanına dönüştürülmesi de mümkün olmayan yerler ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte üzerinde yerleşim yeri bulunan ya da yerleşim yeri oluşturulması uygun olan taşlık, kayalık, verimsiz ve fiilen orman vasfı taşımayan alanlardan, sınırları Cumhurbaşkanınca belirlenen alanlar, Cumhurbaşkanınca belirlenecek usul ve esaslara göre Orman Genel Müdürlüğünce orman sınırları dışına çıkartılarak tapuda Hazine adına tescil edilir."

Bu kural uyarınca 2019 yılı sonuna değin yaklaşık 1,1 bin hektar arazi de artık hukuksal olarak "orman" sayılmıyor.

- ✓ 6831 sayılı yasanın 16, 17 ile 57. Maddeleri ile 3213 sayılı Maden Kanunu ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu'nu gereğince "devlet ormanı" sayılan yaklaşık 700 bin hektar arazi madencilik, enerji, turizm, vb ormancılık dışı amaçlarla kullanmaları için kişi ya da kuruluşlara tahsis edilmiş ya da kiralanmıştır.

Bu "kısacık" anımsatmalardan sonra kimi okurların aklına şu soru gelebilecektir sanırım:

"- Bayram değil, seyran değil", siyasal iktidar bu koşullarda 6831 sayılı yasayı bir kez daha değiştirmeye neden en gerek duydu?"

"Tartışalım" 😊

Arazi gerek arazi arazi arazi...

<<Bir toprak parçasının etrafını çitle çevirip "bu benimdir" diyen ve ona inanacak denli saf başkalarını bulan ilk insan, uygar toplumun gerçek kurucusu oldu. Kazıkları sökerek ya da hendeği doldurarak başkalarına, "Bu düzenbazı dinlemeye son verin, meyvelerin herkese ait olduğunu ve toprağın hiç kimseye ait olmadığını unutursanız bittiniz demektir" diye bağırarak biri, insan soyunu hangi suçlardan, savaşlardan, cinayetlerden, sefilliklerden ve dehşetlerden kurtardı...>>

(Jean Jack Rousseau, İnsanlar Arasındaki Eşitsizliğin Kökeni (Çeviren Aziz Yardımlı), İdea Yayınları, 2011, İstanbul, Sayfa 63)

Rousseau'nun tam 266 yıl önce söylediği bu sözlerdeki gerçeklik binlerce, milyonlarca kez kanıtlanmıştır sanırım. Biliyorsunuz: İnsanlaşma sürecinde arazi edinmek, neredeyse her dönemde, insanların varoluşlarını sürdürebilmelerinin öncelikli koşullarından birisi olmuştur. Öyle ki, bu amaçla bireysel, sınıfsal ve ülkesel akla gelmedik tartışmalar, kavgalar, büyük büyük savaşlar yapılmıştır. Oysa araziler, Rousseau'nun da söylediği gibi, hiç kimse tarafından herhangi bir organı gibi doğuştan edinilmiş değildir. Ne var ki sınıflı toplumların bir yandan oluşumunda bir yandan da pekişip yaygın-

laşmasında arazilerin özel mülkiyeti ya da özel kullanım "hakkı" belirleyici olmuştur. Bu süreçte geçmişte iki temel evre yaşanmıştır: (i) İlk evrede arazi boldur; kapanın, daha doğru bir söyleyişle de güçlü olanın elinde kalmıştır. (ii) Devletin ortaya çıkmasıyla birlikte araziler, bir yandan kapanın elinde kalırken bir yandan da siyasal iktidarların, dolayısıyla devletlerin doğrudan ya da dolaylı güç ya da hukuk desteğiyle egemen sınıfların eline geçmiştir. Günümüzdeyse, araziler "kapanın elinde kalamayacak" denli kıtlaşmıştır artık. Ancak egemen sınıflar, dolayısıyla onların denetimindeki siyasal iktidarlar için "çareler tükenmemiştir": Örneğin azımsanmayacak genişlikte kamusal arazi henüz tümüyle egemen sınıfların eline geçmemiştir. Öte yandan bu süreç ülkemizde daha çok "barışçı" (!) biçimde yaşanmıştır. Sözelimi, köklü toplumsal –"sınıfsal" mı deseydim acaba?- dönüşümlere yol açabilecek yaygınlıkta ve etkinlikte eylemler yaşanmamıştır denebilir. Öyle ki, ülkemizde, neredeyse tüm toplumsal sınıf ve katmanlar tarımsal amaçlarla kullanmak ya da yerleşmek amacıyla gereksinme duydukları arazileri, kamusal arazileri el koyma, bir aşamadan sonra da "hukuksal" yoldan edinme çabası içinde olmuştur çünkü. Siyasal iktidarlar ise bu istemi, başta "devlet ormanı" sayılan yerler ile otlaklar olmak üzere kamusal arazilerden karşılamayı yeğlemiştir. Öyle ki bu amaçla çok sayıda özel hukuksal düzenleme yapmıştır. Sözelimi 1982 Anayasasının ilgili 169. maddesini bile değiştirmiş, yanı sıra, birkaç kez de değiştirmeye kalkışmışlardır. Bu kalkışmalar sırasında arazi temelli mülkiyet ve yönetim düzenleri ile ilgili yasaları onlarca kez değiştirmişlerdir. Aşağıdaki çizelgede bu nitelikteki yasaların başlıcalarında çıkarıldıkları yıldan 2019 yılı sonuna değin yapılan değişiklik sayılarını görüyorsunuz:

Yasalar	Toplam	2003-2019
2644 Sayılı Tapu Kanunu (1934)	24	10
6831 Sayılı Orman Kanunu (1956)	41	26
2634 Sayılı Turizmi Teşvik Kanunu (1982)	17	7
2873 Sayılı Milli Parklar Kanunu (1983)	8	7
3194 Sayılı İmar Kanunu (1985)	28	20
3213 Sayılı Maden Kanunu (1985)	23	19
3402 Sayılı Kadastro Kanunu (1987)	14	13
3621 Sayılı Kıyı Kanunu (1990)	13	12
4342 Sayılı Mera Kanunu (1998)	23	21
5403 Sayılı Toprak Koruma ve Arazi İyileştirme Kanunu (2005)	8	8
4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanunu (2001)	28	20
6292 sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi ile Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanun (2012)	10	10
TOPLAM	237	173

Düşünebiliyor musunuz; ağırlıkla "2B arazilerinin" satılmasıyla ilgili 6292 sayılı yasa sekiz yıl içinde tam on kez değiştirilmiştir ! Doğal olarak bu yasa değişikliklerini yönetmelik, genelge değişiklikleri izlemiştir. Bu değişiklikleri tartışırken çoğunun "hukuksal olarak "devlet ormanı" sayılan arazilerin ya mülkiyetinin ya da kullanımının özelleştirilmesine yönelik olduğunu gözden kaçırmamanızı öneririm. 7255 sayılı yasayla 116. Madde dışındaki değişikliklerin de dördü bu doğrultudadır. Bu nedenlerle, "son" (!) değişikliklerin öncelikle bu bütünsellik içinde tartışılması gerekiyor bence.

Hukuksal olarak "orman" sayılmayacak yerlerin kapsamı neredeyse sınırsızca genişletildi !

Bildiğiniz gibi, ülkemizde nerelerin hukuksal olarak "orman" sayılabileceği ya da sayılmayabileceğine ilişkin düzenlemeler 6831 sayılı yasanın 1 ile 2. Maddeleriyle yapılmıştır. Dolayısıyla, 1950'den, özellikle de 1960'dan sonra, her siyasal iktidarın bu maddeleri kendisine "dert edindiğini" bir kez daha söylememe gerek yok sanırım. Ne var ki, siyasal iktidar bu kez "insaflı" davranarak sahipli arazilerdeki ağaç ve ağaççık topluluklarıyla yetinmiştir. Yetinmiştir ama aşağıdaki çizelgede gördüğünüz gibi yine "yapacağını yapmıştır"; hem de akıl almaz, benim 11 yaşındaki torunumu bile aldatamayacak gerekçelerle:

6831 sayılı Orman Kanunu'nun 1. Maddesinin 2. Fıkrasının
"G" Bendinde Yapılan Değişiklik ile Fıkraya Eklenen "K" Bendi ve Gerekçesi

Önceki	Değişiklik
G) (Değişik : 22/5/1987 - 3373/1 md.) Orman sınırları dışında olup, yüzölçümü üç hektarı aşmayan sahipli arazideki her nevi ağaç ve ağaççıklarla örtülü yerler, ... orman sayılmaz.	MADDE 3- 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununun 1 inci maddesinin ikinci fıkrasının (G) bendinde yer alan "arazideki" ibaresi "arazilerde tabii olarak yetişen" şeklinde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki bent eklenmiştir.

Madde 1'in 2. Fıkrasına Eklenen Bent

"K) Orman sınırları dışında olup, **alan büyüklüğüne bakılmaksızın** sahipli arazilerde, ekim ve dikim yolu ile yetiştirilen her nevi ağaç ve ağaççıklarla örtülü yerler,"

Gerekçe 😊

Sahipli arazilerde ekim ve dikim yoluyla oluşturulan ve yüzölçümü 3 hektarı aşan ağaçlık alanlar meri mevzuat kapsamında özel orman sayılması nedeni ile vatandaşların kendi arazilerine fidan dikme konusunda tereddüt yaşadığı ve ağaçlandırma yapmaktan kaçındığı gözlemlenmektedir. Bu nedenle, madde ile 6831 sayılı Kanunun 1 inci maddesinde değişiklik yapılarak sahipli arazilerde ekim ve dikim yoluyla ağaçlandırma yapılmasının teşvik edilmesi amaçlanmaktadır.

Gördüğümüz gibi, 7255 sayılı yasanın 3. maddesiyle 6831 sayılı yasanın 1. Maddesinde birisi değişiklik ötekisiyse yeni fıkra eklenmesi olmak üzere iki düzenleme yapılmıştır. Ne var ki, iki düzenleme de "gerekçe" olmaktan çok uzak kısa bir açıklamaya dayandırılmıştır. Oysa yapılan iki düzenleme de önemlidir. Kısaca açıklamaya çalışayım. Ama önce anımsatayım: Yapılan değişiklik ile eklemenin gerekçesine bakarsanız siyasal iktidar amacı;

"...sahipli arazilerde ekim ve dikim yoluyla ağaçlandırma yapılmasının teşvik edilmesi..."

Peki, engelleyen var mıydı; hayır, kesinlikle yoktu ! Dahası, örneğin, 6831 sayılı Orman Kanunu'nun en son 1983 yılında düzenlenen 59. Maddesinde;

"Kendi arazilerinde ağaçlandırma yapmak isteyen gerçek kişilerle özel hukuk tüzelkişilere, sahipleri tarafından talep edildiği takdirde; plan ve proje yapımında ve bunların uygulamalarında, orman idaresince teknik yardım yapılabilir, plan ve projeleri Orman Genel Müdürlüğüne tasdik edilmiş sahaların fidan ihtiyaçları parasız karşılanır. Bunlar hakkında hususi ormanlara ilişkin hükümler uygulanır."

olanağına yer verilmiştir. Ek olarak, gerçek ile tüzel kişilere, aynı yasanın 57. Maddesine göre yalnızca kendi arazilerinde değil "devlet ormanı" sayılan yerler ile Hazine arazilerinde ağaçlandırma yapabilmesi için de benzer olanaklar sağlanmıştır. En son 2019 yılında tümüyle yeniden düzenlenen **Ağaçlandırma Yönetmeliği** ile 2020 yılında çıkarılan 7310 sayılı "**Özel Ağaçlandırma Tamimi**"yle bu olanaklar alabildiğine artırılmıştır. Öyleyse siyasal iktidarın "derdi" neydi de böyle bir değişiklik yaptı değil mi ? Amaç bence çok açık:

"Özel orman" sayılan yaklaşık 18 bin hektar arazi ile özellikle Karadeniz Bölgesi'ndeki, mülkiyeti değil ama kullanımı neredeyse tümüyle özelleşmiş kamu, daha doğrusu "devlet ormanı" arazilerindeki orman ekosistemleri ile ağaçlıklardan "sahibi" görünenlerin ya da sahiplerinin, deyim yerindeyse "kafasına göre" yararlanması !

Bu anımsatmadan sonra, 6831 sayılı yasanın 1. Maddesinde yapılan iki düzenlemenin olası getiri ve götürülerini "tartışabiliriz" 😊 sanırım.

(i) "**Masum**" görünümlü bir değişiklik: "**Her nevi**" → "**Tabii olarak yetişen her nevi**"

6831 sayılı yasanın en son 1987 yılında düzenlenen 1. Maddenin 2. Fıkrasının "G" bendine göre;

"Orman sınırları dışında olup, yüzölçümü üç hektarı aşmayan sahipli arazideki her nevi ağaç ve ağaççıklarla örtülü yerler"

hukuksal olarak "orman" sayılmayacak yerler arasında sayılıyordu. Gördüğümüz gibi yasa; üzerinde "**her nevi ağaç ve ağaççıkların bulunduğu**" sahipli bir arazinin hukuksal olarak orman sayılmaması için yalnızca 3 hektarı -30 "dönümü" ya da "30 bin metrekareyi"- aşmamasını yeterli saymıştı. En son 2012 yılında çıkarılan, 2013 ile 2014 yıllarında da (!) değiştirilen **Orman Kadastro ve 2/B Uygulama Yönetmeliği**'nin "**Vasıf tayinine esas olacak tanımlar**" başlığı altında yer verilen 14. Maddesinin 5. Fıkrasında ise "(G) bendi kapsamına giren ağaç ve ağaççıklarla kaplı yerler" için şu açıklama yapılmıştı:

"Devlet ormanlarına bitişik olmayan ve bir bütün olarak yüzölçümü üç hektarı aşmayan her nevi ağaç ve ağaççıkların bulunduğu yerlerde sahiplilik tapu ve diğer tasarruf belgeleriyle, ağaç ve ağaççık topluluklarının Devlet ormanlarına bitişik olması halinde sahiplilik tapu ile mümkündür. Sahipli arazi üzerinde bulunan yüz ölçümü her parsel için üç hektarı geçen ağaç ve ağaççık topluluklarının bulunduğu yerler hususi orman sayılır. Bu durumda sahiplilik ancak tapu ile mümkündür."

Öte yandan, 6831 sayılı yasanın yine en son 1987 yılında değiştirilen 116. Maddesinin "B" bendine göre;

"...(G) bentlerinde yazılı yerlerden... sahiplerinin her türlü yapacak ve yakacak ihtiyaçları mahalli orman idaresine haber vermek ve bir tutanakla tevsik edilmek suretiyle karşılanabilir. Bu durumda damga ve nakliye tezkeresi aranmaz. Bu yerlerden sahiplerinin pazar satışları için yapacakları her türlü kesimler, keşif, damga ve nakliye işlemlerine tabidir..."

En son 2012 yılında çıkarılan **Orman Sayılmayan Yerlerdeki Ağaç ve Ağaççıklardan Orman Sayılmayan Yerlerdeki Ağaç ve Ağaççıklardan Faydalanılması Hakkında Yönetmeliğin** 9. Maddesinin 10. Bendinde ise;

"Orman sınırları dışında olup, yüzölçümü üç hektarı aşmayan sahipli arazideki ağaç ve ağaççıklarla örtülü yerlerden sahipleri her türlü yapacak ve yakacak ihtiyaçlarını işletme şefliğine haber vermek ve işletme şefliğince düzenlenecek bir tutanakla tespit edilmek suretiyle karşılayabilirler. Bu durumda damga ve nakliye tezkeresi aranmaz."

kuralına yer verilmiştir.

Tüm bu ayrıntılı kurallara karşın "**her nevi ağaç ve ağaççıklar**" söylemi, 7255 sayılı yasayla yapılan değişiklikle, yalnızca "her nevi" değil, "**tabii olarak yetişen her nevi ağaç ve ağaççıklar**" olarak düzenlenmiştir. Bu bağlamda benim bir türlü yanıtlayamadığım soruların başlıcaları ise şöyle:

- ✓ Görünüşe bakılırsa bu düzenlemeyle bendin kapsamı daraltılmıştır. Ancak, bu değişiklik, üzerinde "tabii olarak yetişmeyen", yani emekle yetiştirilmiş herhangi bir cinsten -ya da "türden"- örneğin kavak, "hızlı gelişen" yabancı türden ağaçlar yahut meyve, zeytin vb ağaç ya da ağaççıklar bulunan 3 hektardan küçük sahipli arazilerin hukuksal olarak "orman" sayılıp sayılmamasında ikircikli kararlar ile uygulamalara yol açmayacak mıdır?
- ✓ "Görünüşe bakılırsa..." dedim, çünkü, üzerinde **doğal olarak yetişmiş** ağaç ve ağaççıkların bulunduğu hukuksal olarak "orman" sayılmayacak yerlerden söz ediyoruz. Bu noktada aklınıza, "demek ki emekle yetiştirilmiş ağaç ve ağaççık toplulukları "orman" sayılacak mı" sorusu gelmesin. Üzerinde ekim ya da dikimle yetiştirilen ağaç ve ağaççıkların bulunduğu sahipli arazilerin "icabına", yeni getirilen "K" bendiyle "bakılacaktır" zaten.
- ✓ Ülkemizde, özellikle Marmara ve Karadeniz Bölgelerinde;
  - hukuksal olarak "orman" sayılan ya da sayılmayan yerlerde,
  - bu yerlerin bitişğinde ya da yakınında, yanı sıra,
  - orman ekosistemlerinin içinde, bitişğinde ya da yakınında

3 hektardan küçük tarım arazileri ile yerleşme yerleri bulunabiliyor. Ekolojik koşullar elverdiğinde bu arazilerde çevredeki orman ekosistemlerinden doğal olarak gelen, taşınan tohumlarla oluşmuş – "tabii olarak yetişmiş"- ağaç ya da ağaççık bireyleri ya da toplulukları bulunabiliyor. Örneğin, Doğu Karadeniz Bölgesi'ndeki 3 hektardan küçük sahipli arazilerde odunu özellikle

levha sanayiinde hammadde olarak kullanılan kızılâğaç birey ya da toplulukları çokça olabiliyor.* Söz konusu değişiklik bu gibi arazilerin ağaç ve ağaççıklardan yararlanmayı sınırsızca kolaylaştırmayacak mıdır?

- ✓ Hem "tabii olarak yetişmiş" olma hem de "3 hektarı durumu geçmeme" koşulu kolayca kesin olarak *-kesin doğru?*- belirlenebilecek özellikler değildir. Sözgelimi, çevresinde "tabii olarak yetişmiş" ağaççık ya da ağaççıkların bulunduğu bir arazideki emekle yetiştirilen aynı "cinsten" *-ya da "türden"*- ağaç ya da ağaççık bireyi ya da toplulukları "tabii olarak" yetişip yetişmediği nasıl belirlenebilecektir? Öte yandan söz konusu koşul, üzerinde belirlenen "tabii olarak yetişen" ağaç ve ağaççıkların bulunduğu öne sürülen 3 hektardan daha geniş araziler sahipleri tarafından yakınları arasında bölüştürülerek aşılamayacak mıdır?
- ✓ Bu koşullar ya da kısıtlar varken, ağaçlandırma yapma tutkusuyla yanıp tutuşan 😊 gerçek ve tüzel kişiler, sahibi oldukları 3 hektardan küçük arazilerinde yörelerinde doğal olarak yetişmeyen "orman ağacı ya da ağaççığı" cinsleriyle *-ya da "türleriyle"*- ağaçlandırma yapmak isteyecek midir?
- ✓ Tüm bu olasılıklar göz önünde bulundurulduğunda, söz konusu koşullar, özellikle kadaströ çalışmalarının henüz bitirilemediği, bitirildiği yerlerdeyse bitmez tükenmez çeşitli anlaşmazlıkların yaşandığı "devlet ormanı" sayılan arazilerde görünümde 3 hektardan küçük araziler edinme suçlarının artmasına yol açmayacak mıdır?

Deyim yerindeyse, işin kolayına kaçmak gibi olacak: Özellikle orman kadaströ çalışmalarını deneyimlemiş ya da yakından izleyen meslektaşlarım benim bile aklıma gelen bu türden sorulara daha anlamlı yanıtlar verebileceğini düşünüyorum. Umarım ve dilerim verebilirler...

(ii) "Korkunç" bir ekleme...

7255 sayılı yasayı "teklif edenlerin", yanı sıra, onaylayanların ne yapmak istediklerini hiç mi hiç anlayamadım (!): 6831 sayılı yasanın 1. Maddesinin 2. Fıkrasına getirilen "K" bendiyle;

"K) Orman sınırları dışında olup, alan büyüklüğüne bakılmaksızın sahipli arazilerde, ekim ve dikim yolu ile yetiştirilen her nevi ağaç ve ağaççıklarla örtülü yerler" de

hukuksal olarak "orman" sayılmayacaksa eğer, ancak;

"Batsın bu dünya!" 😞

diyebilirim. Çünkü, "G" bendindeki 3 hektardan küçük olma koşuluyla çelişen bu düzenlemeye göre, bana kalırsa, sözgelimi;

- ✓ gerçek ve tüzel kişilerin sahibi oldukları 3 hektardan daha büyük arazilerde yaptıkları ağaçlandırmalarla oluşturdukları orman ekosistemleri de, yanı sıra her cinsten ya da türden ağaçlıklar artık hukuksal olarak "orman" sayılmayabilecek;
- ✓ kendi arazilerinde ekim ya da dikimle ağaçlandırarak ağaçlıklar ya da orman ekosistemleri oluşturan gerçek ve tüzel kişiler bu yerlerden yararlanırken (i) Anayasanın 169. Maddesindeki "*Bütün ormanların gözetimi Devlete aittir.*" kuralı ile (ii) 6831 sayılı yasanın "Hususi Ormanlar" başlıklı 50-56. Maddelerinin getirdiği ekolojik, yönetsel ve teknik yükümlülüklerden kurtulacak, örneğin;

* 2003 yılında çıkarılan 4999 sayılı yasayla 6831 sayılı yasanın 1. Maddesinin 2. Fıkrasının "H" bendi değiştirilmiş; yapılan değişiklikle hukuksal olarak "orman" sayılmayacak yerler arasında;

"Orman sınırları içinde veya bitişiğinde tapulu, orman sınırları dışında ise her türlü tasarruf belgeleri ile özel mülkiyette bulunan ve muhitin hususiyetlerine göre yetişmiş veya yetiştirilecek olan ... her nevi meyveli ağaç ve ağaççıklar"

arasında fıstıkçamlıkları ile palamut meşelikleri, yanı sıra, kızılâğaçlıklar ile aşılı kestanelikler de sayılmıştı. Ancak bu değişiklik Anayasa Mahkemesi'nin 17 Mart 2004 tarihli ve E.:2003/100, K.:2004/33 sayılı Kararıyla iptal edilerek kızılâğaçlıklar ile aşılı kestanelikler anılan bentten çıkarılmıştır.

- 51. Maddedeki "Hususi ormanlar, sahipleri tarafından yaptırılıp orman idaresince tasdik olunacak harita ve amenajman planlarına göre işletilir ve idare olunur. Bu plana riayeti orman idaresi kontrol eder. Tayin olunacak müddet içinde bu planları yaptırıp tasdik ettirmiyenlerin harita ve amenajman planları orman idaresince yapılır ve masrafı iki yılda ve dört müsavi taksitte kendilerinden alınır."
- 52. Maddedeki "...şehir, kasaba ve köy yapılarının toplu olarak bulunduğu yerlerdeki hususi orman alanlarında bu Kanununun 17 nci maddesine göre izin almak ve yatay alanın yüzde altısını (% 6) geçmemek üzere imar planlamasına uygun inşaat yapılabilir.."

kuralları geçersiz olacak; dolayısıyla sahipleri bu orman ekosistemlerinden istedikleri amaçlarla ve istedikleri biçimde yararlanabilecek, dahası, isterse tümüyle ortadan kaldıracabilecek;

- ✓ ilginçtir, bu düzenlemeyle 6831 sayılı yasanın 1. Maddesinin 1. Fıkrasındaki "orman" tanımı ile 2. Fıkrasındaki "orman" sayılmayacak yerlerle ilgili "G" ile "H" bentleriyle bağdaştırılamayacak uygulamalara yol açılacaktır;
- ✓ 6831 sayılı yasa ile 4122 sayılı Milli Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Kanunu'nun çok sayıda kuralı anlamını yitirecek; uygun deyimle "kâğıt üzerinde" kalabilecek".

Kısacası, söz konusu düzenleme,

- ✓ sahipli sayılan arazilerde nasıl oluşturulmuş olursa olsun orman ekosistemlerini, yanı sıra, ağaçlıkları temelde en geniş anlamda kamusal varlıklar olarak görmeyen, göremeyen, sözcüğün tam anlamıyla fırsatçı bir anlayışın;
- ✓ hammadde olarak kullandıkları odunu çok düşük fiyatlarla yurt içinden karşılayıp daha çok dışsatımı yapmak isteyen odun kökenli sanayi kesiminin OGM üzerinde yaptıkları her türlü baskı ve yönlendirmeler ile
- ✓ siyasal iktidarın sahipli arazilerinde ekim ya da dikimle oluşturdukları ağaçlıklar bulunan yurttaşlara yönelik popülist amaçlarının

ürünüdür.

***

Neye yanıyorum, biliyor musunuz; örneğin Çal'daki (Denizli) olduğu gibi yurttaşlarımızın gerçekten örnek alınması gereken ağaçlandırmalarıyla oluşturdukları "özel" orman ekosistemlerinin en kısa zamanda yok edilebilecek olması. İstanbul'daki ACARKENT ile ACARİSTANBUL örneklerini (Ek) anımsayınca kaygılarım daha da artıyor.

Anayasaya aykırılığın "daniskası" bir düzenleme daha...

Hep söylüyorum; bu bağlamda da daha önce söylemiştim şimdi bir kez daha söylüyorum: Ülkemizde "orman" söz konusu olduğunda egemen sınıfların, dolayısıyla da siyasal iktidarların akıllarına ilk gelen hukuksal olarak "orman", özellikle de "devlet ormanı" sayılan **arazilerdir**. Özellikle;

- ✓ 1950 yılında çıkarılan ve 1945 yılında çıkarılan 4785 sayılı yasayla devletleştirilen yerlerin "sahiplerine" geri verilmesini sağlayan 5658 ile 5658 sayılı yasalar,
- ✓ 1964 yılı ortalarında çıkarılan Devlet Ormanları İçindeki Arazinin ve Yerleşmelerin Fiili Durumlarının Belirtilmesine Dair Talimatname,
- ✓ 1961 Anayasasının 1970 yılında değiştirilen 131. Maddesi,
- ✓ 1973 yılında çıkarılan 1744 sayılı,
- ✓ 1982 Anayasasının 169 ile 170. Maddeleri,
- ✓ 1983 yılında çıkarılan 2896 ile 2924 ile
- ✓ 2012 yılında çıkarılan 6292 sayılı yasa

ve daha bir çok yasal düzenleme, dolayısıyla yönetmelikler ile genelgeler bu doğrultuda olmuştur. Bu yönelimin hukuksal dayanaklardan birisi, dahası, en önemlisi 6831 sayılı yasanın 16, 17, 18. İle 57. Maddeleridir. 18. Maddede en son 2018 yılında yapılan durum çığırından çıkmış; "devlet ormanı" sayılan arazilerin yol geçen hanına dönüştürme" uygulamalarına akıl almaz boyutlar kazandırılmıştı.

Ormanlarımız ve Ormancılığımız Üzerine "Sessiz" Tartışmalar...

Anlaşılan, siyasal iktidar, bunları da yeterli görmemiş olacak ki bu uygulamalara iki yeni boyut daha kazandırmıştır. 7255 sayılı yasayla bu maddeyi hem önceki hem değişik durumları ile değişiklik gerekçesini aşağıda bilginize sunuyorum:

6831 Sayılı Yasanın 18. Maddesinde Yapılan Değişiklik ve Gerekçesi

Önceki	Değişiklik
<p>Madde 18 – (Değişik : 19/4/2018-7139/11 md.)</p> <p>Devlet ormanlarında; arkeolojik kazı ve restorasyon yapılmasına ve bu alanların kullanımına, tarihi eserlerin restorasyonu ve korunması için gerekli tesislere, odun kömürü, terebentin, katran, sakız gibi işletilmesinde ağaç kullanılan ocakların açılmasına, balık üretmek üzere tesis kurulmasına ve göl, baraj ve deniz yüzeyinde yapılan balık üretimi için karada yapılması mecburi tesislere ve yeraltında depolama alanı kurulmasına «Buraya ek yapıldı!» Orman Genel Müdürlüğüne bedeli alınarak yirmidokuz yıla kadar izin verilebilir.</p>	<p>MADDE 4- 6831 sayılı Kanununun 18 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesine “yeraltında depolama alanı kurulmasına” ibaresinden sonra gelmek üzere</p> <p>“; bozuk orman alanlarında orman bitkisi fidanlıkları kurulmasına, mantar ve tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliğine, orman alanlarından üretilen odun dışı ürünlerin mamul ya da yarı mamul olarak işlenmesi amacıyla tesis kurulmasına”</p> <p>ibaresi ve fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir.</p> <p>“Ancak saha tesliminden itibaren iki yıl içinde tesislerin işletmeye alınmaması halinde izin iptal edilir.”</p>
<p style="text-align: center;">Gerekçe</p> <p>Madde 4- Madde ile, 6831 sayılı Kanununun 18 inci maddesinde değişiklik yapılarak; bozuk orman alanlarında orman bitkisi fidanlıkları kurulmasına, mantar ve tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliğine ve orman alanlarından üretilen odun dışı ürünlerin mamul ya da yarı mamul olarak işlenmesi amacıyla tesis kurulabilmesine izin verilebilmesi amaçlanmaktadır. Bununla birlikte, saha tesliminden itibaren iki yıl içinde tesislerin işletmeye alınmaması halinde verilen izinlerin iptal edileceği hüküm altına alınmaktadır.</p>	

İzinizle yine anımsatayım: 6831 sayılı yasanın 1983 yılında değiştirilen 60. Maddesi şöyle:

“Orman idaresi ve diğer kamu kuruluşları ile gerçek ve özel hukuk tüzelkişilerinin orman ağacı ve ağaçlığı fidan ihtiyaçlarını karşılamak üzere uygun görülen yerlerde, her yıl ağaçlandırılacak sahaya yetecek miktarda fidan üretecek genişlikte fidanlıklar tesis edilir.”

En son 2019 yılında tümüyle yeniden düzenlenen **Ağaçlandırma Yönetmeliği**'nin “Özel orman fidanlığı tesisinde uyulacak esaslar” başlığı altında yer verilen 19. Maddesine göre ise;

“Özel orman fidanlığı kurmak isteyen gerçek ve tüzel kişiler; 31/7/2016 tarihli ve 29787 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Orman Bitkisi Tohumlukları Piyasasında Yetkilendirme, Denetleme ve Orman Bitki Pasaportu Yönetmeliğine göre kayıt sertifikası almak ve diğer koşulları sağlamak suretiyle;

a) Hazine arazilerinde, Milli Emlak Genel Müdürlüğü’nün mevzuatına göre,

b) Sahipli arazilerde, tapu kayıt belgesi, tapu sınırlarının gösterildiği koordinatlı belge ve saha kiralanmış ise noter onaylı kira sözleşmesi dilekçeye eklenerek fiziki veya e-devlet üzerinden fidanlık müdürlüğüne, fidanlık müdürlüğü’nün olmadığı yerlerde işletme müdürlüğüne,

müracaat yaparlar.

(2) Hazine ve sahipli arazilerde müracaattan sonra, özel fidanlık uygulama projesi Genel Müdürlükçe belirlenen proje dispozisyonuna uygun olarak ormancılık büroları tarafından düzenlenir. Fidanlık müdürlüğüne, fidanlık müdürlüğü’nün olmadığı yerlerde işletme müdürlüğüne yapılan inceleme sonucunda uygun görülmesi halinde, uygulama projesi bölge müdürlüğüne onaylanır. ...”

Ek olarak en son 2017 yılında çıkarılan **Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Hizmetlerine İlişkin Yönetmelik**'te ise,

“Orman alanlarında, hazine arazilerinde ve sahipli arazilerde, gerçek veya tüzel kişilerce yapılacak veya yaptırılacak özel ağaçlandırma, özel imar-ihya ve özel orman fidanlığı tesisleri ile bunların bakım, etüt ve projelendirilmeleri ile orman köyü nüfusuna kayıtlı olan ve o köyde ikamet eden gerçek kişilere gelir getirici türlerde yapacakları özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya çalışmalarına verilecek...”

hibelere ilişkin kurallara yer verilmiştir.

Ormanlarımız ve Ormancılığımız Üzerine "Sessiz" Tartışmalar...

Ne güzel... Ancak, öyle anlaşılıyor ki siyasal iktidar -gerçekte hangi kişiler ya da kuruluşlar acaba?- bunları da yeterli görmemiş: 7255 sayılı yasayla bu kez "bozuk" sayılan – oysa OGM artık böyle bir tanımlı kullanmıyor; "boşluklu kapalı" gibi anlamsız bir adlandırmayı yeğliyor- "devlet ormanı" arazilerinde -ki OGM'nin saptamalarına göre 2019 yılında 9,7 milyon hektar !-;

- ✓ orman bitkisi fidanlıkları kurulmasına,
- ✓ mantar ve tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliğine,
- ✓ orman alanlarından üretilen odun dışı ürünlerin mamul ya da yarı mamul olarak işlenmesi amacıyla tesis kurulmasına

izin verilmesi olanaklı kılınmıştır.*.

Bu düzenleme Anayasanın 44 ile 169. Maddesine açıkça aykırıdır ! Şöyle ki:

- ✓ Anayasanın 44. Maddesine göre; "Topraksız olan veya yeter toprağı bulunmayan çiftçiye toprak sağlanması, üretimin düşürülmesi, ormanların küçülmesi .. sonucunu doğuramaz.". Çünkü, 7255 sayılı yasayla verilen söz konusu izinler "bozuk orman" da sayılsa "ormanların küçülmesine" yol açacaktır.
- ✓ Anayasanın 169. Maddesine göre; "Devlet ormanları kanuna göre, Devletçe yönetilir ve işletilir. Bu ormanlar zamanaşımı ile mülk edinilemez ve kamu yararı dışında irtifak hakkına konu olamaz." Çünkü, 7255 sayılı yasayla verilen söz konusu izinlerde her koşulda "kamu yararının" bulunmayabilir. Bulunup bulunmadığına açıklık getiren bir düzenlemenin bulunmadığı ülkemizde bu düzenlemenin hukuksal kargaşalara, farklı uygulamalara yol açmaması olası değildir.

"Dostlar alış verişte görsün"...

Karşıtları, siyasal iktidarın beğenmedikleri düzenleme ve uygulamaları karşısında sıkça, "yurttaşlarımızı akıyla alay ediyor" yakınmasıyla karşılamayı alışkanlık edinmiş. Bu, son derece anlamsız bir söylem bence. Siyasal iktidar o denli akılsız değil; tersine, akli, hani "cin gibi" derler ya, öylesine işliyor. "İyi cin" mi, "kötü cin" mi, buna siz karar verirsiniz artık. Ben bu bağlamda, deyim yerindeyse "göz boyamakta" alabildiğine ustalaştığını söyleyebilirim. Tanıt için 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu'nun en son 2008 yılında düzenlenen 8. Maddesi ile 2018 yılında 6831 sayılı yasaya getirilen Ek Madde 16'yı anımsamanızı öneririm. Öyle ki, gerek duyduğunda "dün" söylediğini bile "bugün" tümüyle yadsıyabiliyor ya da gerçekçi olmayan verileri öyle bir kullanabiliyor ki, uğraşı alanımla ilgili konularda ben bile en iyi bildiğimden yana kuşku duyuyorum. Bunlar bir yana yaptıklarını ya da yapmadıklarını yahut yapamadıklarını öyle bir "allayıp pulluyor ki" toplumda, "yiyorlar ama çalışıyorlar" yargısına yol açabiliyor. 7255 sayılı yasayla 6831 sayılı yasanın 94 ile 116. Maddelerinde yaptığı değişiklikler karşısında ben bile söyleyecek söz bulamıyor; bu nedenle de "yorumsuz" 😞 olarak bilginize sunuyorum:

* 1990'lı yıllarda çıkarılan tüm Ağaçlandırma Yönetmeliklerinde, dolayısıyla OGM'nin "Özel Ağaçlandırma Tamimi" olarak adlandırıldığı genelgelerde "devlet ormanı" sayılan arazilerde "özel ağaçlandırma" yapacak gerçek ve tüzel kişilerin;

<<d) ... yapılacak özel ağaçlandırma çalışmalarında projesinde belirtilmesi kaydıyla **odun veya odun dışı orman ürünü veren ağaç ve ağaçlık türlerinin altında alt tür olarak; tıbbi, aromatik, yumrulu ve soğanlı...**

e) ... projesinde belirtilmesi kaydıyla **izin alanının % 5'ini geçmemesi şartıyla özel ağaçlandırma çalışmalarında açık alanlarda, biyolojik çeşitliliği korumak maksadıyla ekolojisine uygun tıbbi, aromatik, soğanlı ve yumrulu...**

f) ... projesinde belirtilmesi kaydıyla **izin alanının % 10'unu geçmemesi şartıyla teknik olarak özel ağaçlandırmaya uygun olmayan yerlerde saha bütünlüğünü sağlamak ve biyolojik çeşitliliği korumak maksadıyla tıbbi, aromatik, soğanlı ve yumrulu>>**

bitkileri yetiştirebilmesine izin verilmiştir; yapanlar ise, teknik bilgi, kredi ve hibelerle desteklenmiştir. Yıllardır bu uygulamanın yasal dayanaktan yoksun olduğunu, daha önemlisi yol açabileceği ekolojik yıkımlar ile ekono-mi politik olumsuzlukları kimselere anlatamadım, anlatamıyorum. Öyle ki, ilk yıllar yönetici olduğum dernek adına bu düzenlemenin iptali için Danıştay'da dava bile açmış ancak yitirmiştim vb. Peki, n'olacak şimdi?

6831 Sayılı Yasanın 94. Maddesinde Yapılan Değişiklik ve Gerekçesi

Önceki	Değişiklik
<p>Madde 94 – (Değişik : 23/1/2008-5728/201 md.)</p> <p>Bu Kanunun 18 inci maddesinde belirtilen ve yapılması izne bağlı fabrika, hızar ve şeritlerle, kireç, te-rebentin, katran, sakız, 92 nci madde kapsamı dışında kalan taş, kömür, toprak ve buna benzer ocaklar ile balık üretim tesislerini «Buraya ek yapıldı!» orman sınırları içinde izinsiz «Buraya ek yapıldı!» kuranlar, 91 inci madde hükümleri saklı kalmak üzere altı aydan iki yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. ...</p>	<p>MADDE 5- 6831 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasına "balık üretim tesislerini" ibaresinden sonra gelmek üzere</p> <p>“, odun dışı ürünleri mamul ya da yarı mamul olarak işleyen tesisleri, mantar ve tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliğini ve orman bitkisi fidanlıklarını”</p> <p>ibaresi ve "orman sınırları içinde izinsiz" ibaresinden sonra gelmek üzere</p> <p>“yapanlar ve”</p> <p>ibaresi eklenmiştir</p>

Gerekçe

Madde 5- Madde ile, 6831 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinde değişiklik yapılarak; bozuk orman alanlarında odun dışı ürünleri mamul ya da yarı mamul olarak işleyen tesisleri, ile orman bitkisi fidanlıklarını izin almadan kuranlara ve mantar-tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliğini izin almadan yapanlara yönelik yaptırımların belirlenmesi amaçlanmaktadır.

6831 Sayılı Yasanın 116. Maddesinde Yapılan Değişiklik ve Gerekçesi

Önceki	Değişiklik
<p>Madde 116 – (Değişik : 23/1/2008-5728/201 md.)</p> <p>B) (Değişik : 22/5/1987 - 3373/15 md.) (F) ve (G) «Buraya ek yapıldı!» bentlerinde yazılı yerlerden... sahiplerinin her türlü yapacak ve yakacak ihtiyaçları mahalli orman idaresine haber vermek ve bir tutanakla tevsik edilmek suretiyle karşılanabilir. Bu durumda damga ve nakliye tezkeresi aranmaz. Bu yerlerden sahiplerinin pazar satışları için yapacakları her türlü kesimler, keşif, damga ve nakliye işlemlerine tabidir.</p> <p>(Değişik ikinci fıkra: 23/1/2008-5728/222 md.) Bu hükme aykırı hareket edenlere yüz Türk Lirası idarî para cezası verilir.</p>	<p>MADDE 6- 6831 sayılı Kanunun 116 ncı maddesinin birinci fıkrasının (B) bendinde yer alan "(F) ve (G) bentlerinde" ibaresi</p> <p>“(F), (G) ve (K) bentlerinde”</p> <p>şeklinde ve ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.</p> <p>“Bu madde hükmüne aykırı olarak kesilen ağaçların dikili kabuklu gövde hacminin; beş metreküpe kadar olması hâlinde beş yüz Türk Lirası, beş metreküpü aşan her bir metreküpü için ilave yüz Türk Lirası idari para cezası verilir.”</p>

Gerekçe

Madde 6- Madde ile, 6831 sayılı Kanunun 116 ncı maddesinde değişiklik yapılarak; sahipli arazilerde ekim ve dikim yoluyla oluşturulan ve yüzölçümü 3 hektarı aşan alanlardaki ağaçların da izinsiz olarak kesilemesi hüküm altına alınmaktadır. Ayrıca sahipli arazilerde izinsiz olarak ağaç kesilmesine yönelik halihazırda uygulanan idari para cezası daha caydırıcı ve orantılı olacak şekilde yeniden belirlenmektedir.

7255 sayılı yasayla 6831 sayılı yasanın 1 ile 18. Maddelerinde yapılan değişikliklerden sonra bu yaptırımların ne önemi var; bence hiçbir önemi ve caydırıcılığı yok; var mı sizce?

Çok acık: Siyasal iktidar bu düzenlemelerle de yine kimi yurttaşlarımızı "keklemeye" - özür dilerim - çabalyor bence.

Amaç ne acaba?

Çok açık: Ülkesel savunma söz konusu olduğunda "akan sular durur" değil mi? Bence de durmalı. 7255 sayılı yasanın 7. Maddesiyle 6831 sayılı yasanın Ek Madde 8'de yapılan değişiklik ilk bakışta böyle bir yaklaşımla olumlanabilir. Bu olumlamaya katılacaklara 6831 sayılı yasanın en son 2010 yılında değiştirilen 18. Maddesini anımsatmak isterim:

“Savunma, ulaşım, enerji, haberleşme, su, atık su, petrol, doğalgaz, altyapı, katı atık bertaraf ve düzenli depolama tesislerinin; baraj, gölet, sokak hayvanları bakımevi ve mezarlıkların; Devlete ait sağlık, eğitim, adli hizmet ve spor tesisleri ile ceza infaz kurumlarının ve bunlarla ilgili her türlü yer ve binanın Devlet ormanları üzerinde bulunması veya yapılmasında kamu yararı ve zaruret olması halinde, gerçek ve tüzel kişilere bedeli mukabilinde Çevre ve Orman Bakanlığınca izin verilebilir.”

Ormanlarımız ve Ormancılığımız Üzerine "Sessiz" Tartışmalar...

6831 sayılı yasanın Ek Madde 8'de yapılan değişiklik ve gerekçesi ise şöyle değişiklik yapıldı; şöyle:

6831 Sayılı Yasanın 94. Maddesinde Yapılan Değişiklik ve Gerekçesi

Önceki	Değişiklik
Ek Madde 9 – (Ek : 31/7/2008 - 5801/2 md.) Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünce yapılacak spor tesislerine «Buraya ek yapıldı!» bu Kanununun 17 nci maddesinin üçüncü fıkrası esaslarına göre izin verilebilir. Verilen bu izinlerden bedel alınmaz.	MADDE 7- 6831 sayılı Kanunun ek 9 uncu maddesinin birinci fıkrasına "spor tesislerine" ibaresinden sonra gelmek üzere "ve Savunma Sanayii Başkanlığınca yapılacak savunma maksatlı tesislere ve bunların müştemilatına" ibaresi eklenmiştir.

Gerekçe

Madde ile 6831 sayılı Kanunun ek 9 uncu maddesinde değişiklik yapılarak; özel bütçeli bir kuruluş olan Savunma Sanayii Başkanlığı'nın 6831 sayılı Kanununun 17 nci maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında değerlendirilerek, Başkanlık tarafından yapılacak savunma maksatlı tesis ve bunların müştemilatlarına bedelsiz olarak izin verilebilmesi amaçlanmaktadır.

Biliyorsunuzdur: 2018 yılında çıkarılan 7 sayılı Savunma Sanayii Başkanlığı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 6. Maddesine göre, Savunma Sanayii Başkanlığı'nın (SSB) bir anlamda "yönetim kurulu" olarak işlev görecek "Savunma Sanayii İcra Komitesi"nin görevleri arasında;

"c) Kamu ve özel sektörün yabancı sermaye ve teknoloji katkısı ile savunmaya yönelik üretim tesisleri kurma imkânlarını araştırmak, yönlendirmek ve tahakkuk planlarını takip etmek, bu gibi tesislerin kuruluşuna gerektiğinde Devletin iştiraki için prensip kararı almak.

...

d) Savunma sanayii ürünleri ihracatı ve offset ticareti ile karşılıklı ticaret konusunda kararlar almak"

da bulunuyor.

- ✓ 6831 sayılı yasanın 18 maddesinde yer verilen olanak neden yeterli görülmedi de böyle bir değişikliğe gerek duyuldu?
- ✓ Neden yine "devlet ormanı" sayılan arazilerde izin verilecek?
- ✓ 6831 sayılı yasanın 18 maddesindeki "*Devlet ormanları üzerinde bulunması veya yapılmasında kamu yararı ve zaruret olması*" koşuluna neden Ek Madde 8'de yer verilmedi?
- ✓ Neden ve ne türden "müştemilata" izin verilebilecek?

Ya düzenleme ve gerekçesi yanlış ya da benim aklımın eremediği başka bir gerekçe var: Gerek yapılan düzenlemede gerekse "gerekçesinde "**savunma maksatlı** tesislerden" söz ediliyor; "**sa-vunmaya yönelik üretim** tesislerinden" değil ! Oysa "İcra Komitesi"nin görevleri arasında "**sa-vunma maksatlı** tesislerden" söz edilmemiştir. N'olacak şimdi?

Bilmiyorum, bilemiyorum.

***

Özetle şunu söylemek istiyorum:

Siyasal iktidar "devlet ormanı" sayılan arazileri, yanı sıra, bu arazilerdeki her türlü ekosistemi, bu kapsamda orman ekosistemlerinin, deyim yerindeyse büyük ölçüde "işini bitirmişti". Şimdiyse sıra, hukuksal olarak "özel orman" sayılan arazilerin ticarileştirilmesine gelmiştir. 4 Kasım 2020 günü yürürlüğe konan 7255 sayılı **Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun** ise ağırlıkla;

* Olası genç okurlar için belirtiyorum, "müştemilat": "Eklenti anlamını taşıyan müştemilat, ana binaya yapılan ayrı bir işlevi bulunan bölüm, yapı veya eklentiler için kullanılır. Örneğin, evden ayrı inşa edilen depo, ardiye, kömürlük, avlu, ahır, bahçe, balkon, taraça gibi yerler müştemilat olarak nitelendirilir." (<https://emlakkulisi.com/mustemilat-ne-demektir/159208>; Erişim 25 Ekim 2020)

Ormanlarımız ve Ormancılığımız Üzerine "Sessiz" Tartışmalar...

- ✓ hukuksal olarak "orman" sayılmayabilecek yerlerin genişletilmesine,
- ✓ Denizli Çal ilçesinde, İstanbul'da olduğu gibi özellikle "özel orman" sayılan arazilerin tümüyle arsaya dönüştürülüp yapılaşmaya açılmasına,
- ✓ bu arazilerdeki ağaç ve ağaççık toplulukları ile orman ekosistemlerinin özellikle odunsu ürünlerinin ticarileştirilmesinin daha kolaylaştırılmasına,
- ✓ yurttaşlarımızın orman ekosistemi oluşturma amacıyla ağaçlandırma yapma isteklerinin azalmasına

yol açabilecektir. Bu bağlamda, 6318,5 hektar "özel orman" sayılan arazinin bulunduğu İstanbul'daki **ACARKENT** ile **ACARİSTANBUL** örnekleri anımsanmalıdır. (Ek)

Çok merak ediyorum: Deyim yerindeyse; "denize düşüp de yılanı bile sarılmak" zorunda kalabileceğiniz ekonomik yetersizler içinde siz olsaydınız ne yapardınız acaba?

Ne yazık ki siyasal iktidar sizin gibi düşünmüyor.

***

Ek: Acarkent'teki ile Acarıstanbul'daki Yapılaşmalar

Kaynak: Aysel CAN EKŞİ-Erdal KÖKTÜRK; Özel Ormanlarda İmar ve Planlama: İki Örnek Acarkent Ve Acarıstanbul, 4 Haziran 2010; "<http://mimdap.org/2010/06/ozel-ormanlarda-yimar-ve-planlama/> (Erişim 28 Ekim 2020)

7255 sayılı Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun
bakalım kimler için "hayırlara vesile olacak" ?